

authenticam, jam jus est Ecclesiae acquisitum; quod proinde ex post facto non amplius potest fundator eidem auferre, minuire, aut per novas condiciones infringere. » Et hæc posterior sententia, ut ait Reiffenst., *l. c.*, n. 113, « locum habere videtur, quando patronus ex intervallo vellet qualitates fundationis mutare in præjudicium Ecclesiae, aut in præjudicium tertii tollendo jus quæsitum, » ut post Rotam decis. 137, n. 7 et seqq. part. LXXI recent. habet de Luca disc. 30, *De jure patr.* 16, et disc. 16, eod. n. 2 et seq.: alioquin secus (156).

(13. Quæritur: utrum episcopus, vel alius collator possit redditus vacantis beneficii sibi reservare? » Respondeo *negative*, quinimo istud foret novum onus imponere beneficio, illudque diminuere. Ratio clara est, quia bona a mortuis Ecclesiarum rectoribus derelicta, seu tempore vacationis beneficiorum obvenientia, vel in utilitatem eorumdem expendi, vel futuris debent successoribus fideliter conservari, prout habetur cap. *Præsenti* 9, De offic. ordin., in 6. Atque jam ab antiquo statutum fuerat, can. *Quoniam quidam*, dist. 75, et cap. *Cum vos*, 4, De offic. ordin., ubi idcirco jubetur poni œconomus, qui vacante ecclesia, seu beneficio, fructus ipsius colligat, et eos aut in opus ecclesiarum, earumque utilitatem expendat, aut futuris successoribus fideliter reservet. Atqui istud non fieret, si episcopus, vel alius collator beneficiorum, horum fructus, seu redditus occupare, aut in suos usus convertere quoquomodo præsumeret, quod proinde in præallegatis sacris canonibus gravissime prohibitum fuit....

« Additur tamen in cit. c. *Præsenti* 9, De

(156) Ex sententia Schmalzgrueberii « Episcopus non potest qualitates, seu condiciones beneficii in prima fundatione appositas, etiam cum consensu patroni successoris mutare: intellige in totum, et in perpetuum, ac sine rationabili causa; nam ex justa causa cum consensu successoris patroni voluntatem fundatoris per episcopalem interpretari, et interdum etiam pro una, et altera vice dispensare, et sic facere mutationem aliquam, quoad unam, vel alteram conditionem in prima fundatione appositam, potest ut contra Garciam probabiliter docet Layman. Ita Schmalzgrueber ad tit. *De jurepatr.*, n. 259. Sed ex his, quæ hic supra dicta sunt, opinio Garciae, quam vulgo DD. tenent, juris principis magis suffulta videtur.

(157) « Si episcopus cum consensu capituli, non ex pacto, sed per auctoritatem, et potestatem suam ordinariam partem aliquam reddituum beneficii vacantis ob justam, et necessariam causam subtrahat, sibi que ad tempus reservet, etiamsi id in ipsius episcopi conferentis commodum aliquo modo cedat; v. g. ad solvenda debita episcopatus contracta nomine Ecclesiae, et non suo privato nomine, id per se suapte natura Simoniacum non est. » Pirhing, ad tit., ut supra, *Ut ecclesiastica beneficia*, etc., num. 2. Eadem in terminis docet Laurenus, *For. benefic.*, part. II, quæst. 776, num. 2, ibi:

« De cætero non prohibetur episcopus, non quidem qua collator, sed potius qua iudex ecclesiasticus, seu qua episcopus, non ex pacto, sed per auctoritatem suam ordinariam, quandoque ob rationabilem causam necessitatis hujusmodi aliquid imponere beneficio, v. g. pensionem jam impositam

offic. ordinar. in 6, notabilis limitatio præmissorum, illis verbis: « Nisi de speciali privilegio, vel consuetudine jam præscripta legitime, seu alia causa rationabili (puta quia in limine fundationis concessum fuit) hoc eidem competere dignoscatur, nempe episcopis, abbatibus, » etc.; quanquam etiam in hoc casu non sit licitum occupare quæcunque bona morientium rectorum, aut tempore vacationis beneficiorum obvenientia, sed illa solum, quæ supersunt, solutis debitis, atque ministrorum salariis, et hujusmodi, ut in cit. cap. *Præsenti* subjungitur. Ita Reiffenst. ad tit. de quo supra, *Ut ecclesiastica benefic.*, etc., n. 8 et seq.

(14. Amplius: « Potest episcopus cum capitulo suo constituere, ut proventus beneficiorum vacantium retineantur ad tempus pro causa justa et necessaria. Ita textus in c. unic. h. t., § ult., et Gloss. fin. *ibid.*, et Innoc., Abbas, alique passim, qui istud exemplificant in casu debitorum nomine Ecclesiae contractorum, pro quorum solutione aliunde media non suppetunt, arg. cap. penult. *De verb. significat.*, ubi Papa pro exoneratione talium debitorum cuiusdam episcopo indulget, ut fructus beneficiorum in sua diocesi vacantium biennio retinere posset, et hoc ipsum intelligi debet de cæteris Ecclesiae necessitatibus, aliisque causis justis ac necessariis. » Reiffenst., *ibid.*, n. 10 (157).

(15. Item quæritur: Utrum a noviter receptis, seu admissis ad possessionem canonicatus, seu alterius beneficii, possit aliquid exigi, saltem existente statuto, vel consuetudine longæva? Respondetur a noviter recepto, seu admissis ad possessionem eccle-

augendo, præsertim ubi majores nunc quam antea fructus ex beneficio proveniant... aut partem aliquam reddituum beneficii vacantis subtrahere, et ad causam piam, v. g. fabricam Ecclesiae applicare, sibi que ad tempus reservare, etiamsi id in ipsius episcopi conferentis commodum aliquo modo cedat, v. g. ad solvenda debita episcopatus contracta nomine Ecclesiae, et non suo privato nomine, vel pro sua sustentatione. Quin (prosequitur Leuren) et in quibusdam Germaniae locis, seu Ecclesiis vigere consuetudinem, ut ex beneficiis, v. g. parochialibus loco primorum fructuum, seu nomine annalis dematur aliquid ad episcopales proventus augendos; testatur Layman. ad cap. un. h. tit. *Ecclesiastica beneficia*, etc.

Audiamus insuper Engel in hæc verba: « Poterit episcopus fructus beneficii vacantis pro utilitate Ecclesiae expendere, vel pro solutione debitorum nomine ecclesiae etiam cathedralis (non vero nomine proprio, nisi pro necessaria sui sustentatione) contractorum, vel ad aliam piam causam applicare... Sed hæc fructuum reservatio fieri debet ante, vel cum collatione beneficii: post collationem autem semel libere factam, sine consensu beneficiati recte non fieret, quia in jure quæsito alicui præjudicari regulariter non potest. Unde si causa aliqua necessaria urgeat episcopum ad conquirendam pecuniam, et nullum beneficium vacet, vel vacantium beneficiorum redditus sufficientes non sint, tunc ab omnibus clericis sibi subtilis *charitativum subsidium exigere poterit.* » Ad tit. citat. *Ut ecclesiastica beneficia*, etc., n. 5.

siae cathedralis, canonicatum, vel aliorum beneficiorum nihil potest exigi, nec aliqua proventus, seu fructuum deductio fieri, aut aliqua solutio, promissio, seu compensatio convertendorum in utilitatem aliorum canonicorum, seu beneficiariorum interponi; sed quæcunque talia in pios usus non convertenda, censentur illicita suntque prohibita, veluti habentia labem Simoniacæ pravitatis, aut sordidæ avaritiæ suspicionem, non obstante aliquo statuto, ac consuetudine etiam immemorabili; ita *Communis*. Idque clare patet, ex concilio *Tridentino* sess. XXIV, cap. 14 *De reformat.*, ubi sancta synodus detestatur, atque episcopis aboleri mandat plurimum Ecclesiarum constitutiones, pravasque consuetudines ut « in electione, præsentatione, nominatione, institutione, confirmatione, collatione, vel alia provisione, seu admissione ad possessionem alicujus cathedralis ecclesiae, vel beneficii, certæ conditiones, seu deductiones ex fructibus, solutiones, promissiones, compensationesque illicitæ, aut etiam, quæ in aliquibus Ecclesiis dicuntur Turnorum lucra, interponantur. Hæc, inquam, omnia detestatur sancta synodus, et mandat episcopis, ut quæcunque hujusmodi in usus pios non convertantur, atque ingressus eos, qui Simoniacæ labis, aut sordidæ avaritiæ suspicionem habent, fieri non permittant. » Reiffenst., *loc. cit.*, n. 12 et seq.

(16. Attamen « valida foret constitutio, seu consuetudo Ecclesiarum quæ imponit onus receptis ad beneficium conferendi aliquid quod non tendit in utilitatem canonicorum, seu collatorum beneficii, sed so-

lummmodo in utilitatem Ecclesiae, utpote ad conservandam ejus fabricam, vel sacristiam, aut quod convertendum est in augmentum cultus divini, aliosque pios usus, puta ad conservationem seminarii, vel pauperum eleemosynas, prout tum ex relatis verbis concilii argumento a sensu contrario desumitur, tum a sac. congregat. Concil. decisum refert Garcias, p. 8 *De benefic.*, cap. 1, n. 90. Ita tamen ut ista non exigant pro ipsomet ingressu, seu admissione ad beneficium, sed ad alium finem pium recipiantur. » Sic Reiffenst. *loc. cit.*, n. 14.

Idipsum docuerat Barbosa per hæc verba: « Valere tamen potest consuetudo, et similiter statutum laudabile admittendum est, per quod aliquid exigitur ab obtinentibus canonicatus, et quotidianas distributiones, quod non in ipsorum exigentium utilitatem, sed in Ecclesiam, aliosque pios usus convertatur, modo non pro ingressu ipso, et admissione, sed ad alium finem accipiatur. » *De canonicis*, cap. 15, n. 29.

(17. « Non censerem autem (sic idem Barbosa, *ibid.*) laudabiles consuetudines, quæ sunt pro instauratione, vel reparatione bonorum mensæ capitularis, cederent enim in utilitatem singulorum. » Et ut habet Reiffenst., *loc. cit.*, num. 15: « Secus foret dicendum de consuetudine illa, vi cujus canonici a noviter receptis reservarent, seu exigent aliquid pro restauratione bonorum mensæ capitularis: cederet enim in utilitatem singulorum canonicorum, ac proinde non foret laudabilis, Garcias, p. VIII, cap. 1, n. 90, allegans declarationem sac. Congregationis. »

UTENSILIA

Vide Decretum novissimum ad rem, ad calcem hujus tomi, verb. UTENSILIA.

(1. Utensilia sacra pro missa quotidiana taxata fuerunt a sacra congreg. Conc. ad rationem scutorum quatuor pro quolibet anno. Sic testatur Monacell., tom. IV *Supplement. ad tom. III*, n. 181, ubi sic præcise habet: « Quoad contributionem pro utensilibus sacristiæ sacra congreg. Conc., in una Romana, legati missarum pro archiconfraternitate S. Mariæ de Planctu sub die 26 Martii 1679, ita rescripsit: Taxandam esse eleemosynam ad rationem eleemosynæ manualis in Urbe currentis, detractis tamen ex iisdem introitibus hæreditariis scutis quatuor pro singula missa quotidiana ratione sac. suppellectilium pro hujus missæ celebratione. » Legatum autem conceptum erat his verbis: « Di far celebrare tante messe l'anno, quante ne comporteranno li frutti della sua eredita. » Lib. XLIX *Decret.*, fol. 109.

(2. Parochi non tenentur subministrare capellanis, seu presbyteris in suis ecclesiis parochialibus celebrare volentibus paramenta, et alia necessaria; nec ad id possunt per episcopos cogi, sed tantum hortari. Sacra congreg. Episcop. et Regul., in *Montisalti*, 15 Maii 1699. Non obstante solito. Sacra congreg. Rit., in *Egitanien*, 10 Junii

1692, confirmata in *Suanen.*, 31 Maii 1698, apud Monacell., tom. I, tit. 10, formul. 18, num. 6.

(3. Utensilia sacra non tenentur rector ecclesiae subministrare illis sacerdotibus, qui in eadem celebrant ex obligatione beneficii, seu capellanæ: quatenus vero permittat, seu recipiat missas adventitias in sua ecclesia celebrari, tenetur ad dictam submirationem; non potest demum cogi ad admittendas missas adventitias, nisi solutis sacris utensilibus; sacra congreg. Conc., in *Derthonen.*, 7 Julii 1726, ad 11 dub.; apud Ursayam, in 2, *Miscellan. sacro et profano* litt. V, n. 67. Vide ipsum etiam tom. VII, part. I, discept. 14, per tot.

(4. Ad dubium, an permittendum sit administratoribus Ecclesiarum, ut retineant aliquam eleemosynarum portionem pro expensis mantentionis ecclesiae, altarium, inservientium, paramentorum, luminum, vini, hostiæ, et similium, habetur responsio sacre congregationis Conc., in ejusdem declarationis us confirmatis ab Innocentio XIII, constitut. incip. *Nuper a Congregatione*: ubi ad septimum expresse respondit: « Permittendum non esse, ut ecclesiae, et loca pia,

seu illorum administratores ex eleemosynis missarum celebrandarum ullam utenque minimam portionem retineant ratione expensarum, quas subeunt in missarum celebratione, nisi cum ecclesiae, et loca pia alios non habent redditus, quos in usum earundem expensarum erogare licite possint; et tunc quam portionem retinebunt, nullatenus debere excedere valorem expensarum, quae pro ipsomet tantum missae sacrificio necessario sunt subeunda, et nihilominus eo etiam casu curandum esse, ut ex pecuniis, quae supersunt, expensis ut supra deductis, absolute tot missae celebrentur, quot praescriptae fuerint ab offerentibus eleemosynas.»

(5. Unde portio illa necessaria pro expensis manutentionis ut supra nullo modo est detrahenda ex massa communi eleemosynarum manualium missarum celebrandarum, sed ex eleemosyna cujuslibet sacerdotis celebrantis, ut patet ex sequenti declaratione Clementis XI, qui quamvis de anno 1720, noluerit concedere, ut ex numero missarum relictarum altari privilegiato archiconfraternitatis SS. Sacramenti, et quinque Plagarum, in ecclesia S. Laurentii in Damaso, et ad faciendam rem gratam dictae archiconfraternitati applicare fecerit missas 40, pro illis quae a sacristia ejusdem archiconfraternitatis celebratae non fuerant ex titulo dictae detractionis; tamen ad repetitas preces eidem Summo Pontifici porrectas idem hanc gratiam concessit d. archiconfraternitati, ut posset pro se retinere obolum unum ex eleemosyna sacerdotis pro dictis expensis sacristiae, et sacrorum utensilium, ut refertur in Visitatione sacra, die 1 Septembris 1721, a cardin. Zondadario, § 6, ibi: «Quoad missas adventitias satis provisum ex viva vocis oraculo S. M. Clementis XI, habito, a R. P. D. secretario hujus sacrae congr. mediante facultate concessa confratribus retinendi pro utensilibus obolum unum pro qualibet missa manuali, quod in posterum servari mandavit.»

(6. Cumque aliud esset ortum dubium circa intelligentiam ditorum verborum, illud penitus sublatum fuit mediante declaratione R. P. D. Pallavicini dignissimi secretarii sacrae congregat. Visitationis apostolicae, sequentis tenoris. «Il bajocco si deve detrarre dall'elemosina del sacerdote, e non dalla massa comune dell'elemosine, come malamente facevano prima, e gli fu proibito, e con l'autorità del Papa si applicarono altrettante messe di una religione agli obblighi, che erano rimasti non soddisfatti.» Sic refert ad litteram D. Ursaya, tom. V, part. II, disceptat. 26, a n. 17 ad 21, ubi dicit, ita constare ex bilieto ejusdem sibi uti priori d. archiconfraternitatis exhibitio, quod a se in ejus archivo relictum fuit.

(7. Posse episcopos astringere capellanos, et beneficiatos (non censuris) ad providendum de proprio paramenta, respondit sacra congr. Episcop., in *Surrentina* 11 Aprilis 1589, apud Monacell. part. I, tit. 13, formul. 2, n. 56, in fine. Vide Ursavam. t. VII.

part. I, disceptat. 14, per tot., ubi multa ad rem.

(8. «An autem manutentio altarium, quae sunt de jure patronatus, ac ornamentorum necessariorum pro eisdem altaribus spectet ad ipsos patronos, aut ad ecclesiam, in qua dicta altaria sunt erecta, stante consuetudine, quod patroni nunquam fuerint coacti ad dictam manutentionem, sed eandem impensam praestiterit dicta ecclesia, prout hodie supplet impensas mapparum, et omnium paramentorum sacerdotalium. Nec beneficiati, qui habent capellanas erectas in dictis altaribus, possunt eidem manutentioni concurrere, stante redditus tenuitate vix excedentis onera missarum, quae dictis capellanis annexa sunt? Respondit sacra congr. Conc., in *Urbinate*, sub die 10 Martii 1633, ad cap. 7, sess. XXI, et cap. 9, sess. XXII, teneri Ecclesiam ad tramites consuetudinis legitimae, in reliquis prout de jure.» Sic apud Pignatell., tom. V, consult. 15, n. 1.

(9. In casu igitur, quo per tempus legitime praescriptum consueverit ecclesia subministrare manutentionem talium altarium, et providere de sacris utensilibus, tenetur id perseveranter adhuc praestare, argum. cap. *Cum tanto* 11, De consuetudine. Tunc enim censetur ecclesiam fuisse a fundatoribus, seu benefactoribus sufficienter ad id dotatam, et dos ecclesiae censetur etiam dos altarium.

(10. Si tamen ecclesia non sic consuevit dictam manutentionem, et provisionem de sacris utensilibus praestare, tunc cum non censeatur fuisse ipsam ad id sufficienter dotatam, potest fieri praecipuum patronis beneficiorum, ut intra competentem terminum provideant altaria de omnibus necessariis, vel ut dotem praestent, seu augeant sub poena privationis eorum juris, quo competente termino elapso, et non parito, ad privationem procedi potest. Hinc altaria inornata, et indotata posse ab episcopis, et regularibus concedi aliis patronis, qui eis provideant, si proprii patroni post tertiam monitionem cum aliquo intervallo, vel termino non adeo coarctato ab ordinario faciendam id praestare negligant, vel recusent, posseque in tali casu a regularibus, et aliis superioribus ecclesiarum de iis ad libitum disponi, scilicet dirui, vel aliis concedi, saepe saepius in facti contingentia respondit sacra congreg. Episcop., et signanter in *Mutinensi* 2 Maii 1602, et 2 Januarii, et 3 Julii 1602, et 16 Februarii 1603, et 9 Januarii 1604, et 9 Octobris 1618; apud Pignatell., tom. IX, consult. 82, num. 145.

(11. Et praecipuum de dote augenda, seu de novo tradenda fieri quoque potest, etiamsi in fundatione fuerit sufficienter a patrono assignata; et deinde tractu temporis fuerit diminuta; seu penitus consumpta; et in tali casu, si antiquus patronus nolit ipsam dotem augere, seu de novo assignare, post trinam ut supra ei factam monitionem amittit jus patronatus; Fagnan., in cap. *Quoniam* 2, De jurepatronatus, n. 5; Reiffenstuel. lib. II *Decretal.*, tit. 28, n. 4;

Pirhing, *ibidem*, n. 9; Pignatell., tom. VI, consult. 15, n. 4, et alii passim.

(12. Et ratio clara est, quia patronus tenetur ad omnia onera altaris, seu capellae, aut ecclesiae, ut tradunt communiter doctores; cum justum sit, ut qui sentit commodum juris honorifici, sentiat etiam incommodum talium onerum, per text. in l. *Secundum naturam* est 10, ff. *Regul. juris*, et cap. *Qui sentit* 53, De regul. juris in 6. Inter ipsa autem onera venit obligatio capellam, seu ecclesiam restaurandi, ac etiam a fundamentis reaedificandi, si aut collapsa fuerit, aut respective ruinam minetur, et ipsam sufficienter dotandi, seu de omnibus necessariis providendi; arg. *Novella* 66, cap. 2, cap. *Placuit* 1, caus. 1, quaest. 2; cap. *Piae mentis* 26, caus. 16, qu. 7; cap. *Nemo* 9, dist. 1 *De consecrat.*; cap. *Cum sicut* 8, De consecrat. eccles., cap. *Quoniam* 3, et cap. *Nobis* 15, *De jurepatronat.*, cum similibus, juncto concilio *Trid.*, sess. XIV *De reform.*, cap. 12, et sess. XXI, c. 7. Et sic tenent Lambertin., *De jurepatronat.*, lib. I, part. I, quaest. 11, art. 7, n. 3, 5 et 7, et lib. III, qu. 7, art. 5, n. 1; Barbos., *Ad concil.*, sess. XXI, cap. 7, n. 8; et *De potest. episc.*, alleg. 64, n. 16, et alleg. 102, n. 10; Antonell., *De regimin. eccles.*, lib. I, cap. 2, n. 33; Sperell., dec. 60, n. 11 et seq.; Pitonius, *De controversiis patron.*, tom. I, alleg. 12, a n. 4 ad 8; carl. de Luca, *De jurepatronat.*, disc. 52, n. 12; Ventriglia, in *Praxi*, part. II, annot. 18, n. 2, et annot. 19, n. 33, et alii passim expresse dicentes, teneri patronum et reparare, seu restaurare, ac etiam, cum opus fuerit, a fundamentis reaedificare capellam, seu ecclesiam, et ipsam providere de utensilibus, paramentis, calicibus, et omnibus aliis necessariis ad divinum cultum, et ad divina celebranda, cum sit onus de jure inflixum ossibus patroni, sicuti est onus patrisfamilias providere filiam de sibi necessariis.

(13. Si vero patronus ab initio assignavit dotem ita abundantem, ut sufficiat, et pro sustentatione capellani, et pro reparatione ac manutentione capellae, tunc nisi adsit contraria consuetudo, aut certa distincta portio reddituum assignata pro tali manutentione, et necessariorum provisione, tenebitur capellanus, seu beneficiatus ad ipsam manutenendam, et providendam de omnibus necessariis: Genuens., in *Praxi*, cap. 109, n. 13; Pignatell., tom. VI, consult. 15, n. 5; Sperell., dec. 68, n. 11; Ventriglia, cit. annot. 18, n. 10, et annot. 19, n. 33, et alii passim per text. in cap. *Si monachus* 22, caus. 16, qu. 1, cap. *Quicumque* 1, et

UXOR

Haec ad rem notanda.

(1. Uxor per se loquendo tenetur potius cohabitare viro, quam hic illi; id est viri, non autem uxoris est eligere domicilium, seu locum ubi habitent ac simul vivant: *Communis*, quia ut scribit Apostolus, *Ephes. vi, 22, Vir caput est mulieris*. Unde ordinarie

cap. *De his* 3, De ecclesiis aedificandis, cum similibus, juncto concilio *Trid.*, sess. XXI, cap. 7, *De reform.* Et ratio est, quia beneficiatus equiparatur in vita usufructuario, cap. *Presenti* 9, De offic. ordinarii in 6; cap. *Requisitis* 15, De testamentis; cap. *Si quis* 5, De peculio clericorum. Usufructuarius autem tenetur ex fructibus res conservare in bono statu, et ad sartatecta; leg. *Usufructu legato* 7, § 2, ff. *De usufructu*, etc., leg. *Eum ad quem* 7, eod., adeoque, etc. Tum quia beneficiatus sub peccato mortali redditus beneficii suae honestae sustentationi superfluos tenetur erogare in causas pias, ex abunde probatis sub verb. *BENEFICIATUS* a n. 35. Inter causas autem pia respectu beneficiati potissima est reparatio, seu restauratio suae capellae, ac provisio de utensilibus, aliisque necessariis pro ipsa, adeoque, etc.

(14. Et dato, quod nec patronus, nec rector beneficii, aut ecclesiae possint necessaria ministrare, et aliter necessitati provideri nequeat, tunc non potest converti in talem necessitatem pecunia, seu eleemosyna destinata pro celebrandis missis, ut voluerunt Riccius, dec. 123, part. II; Genuensis, in *Praxi*, cap. 54, n. 5, et alii, sed omnino celebrandae adhuc sunt tot missae, quot praescriptae fuerint a fundatoribus, seu offerentibus eleemosynas, vel adeunda est Sedes apostolica pro provisione, juxta decreta sacrae congreg. Conc. de celebratione missarum, in responsione ad primum, et septimum, confirmata ab Innocentio XII, constit. incip. *Nuper*, ut recte observavit episcopus Lyciensis, in sua II *Synodo diocesana*, § 2, in annot., et Pignatell., tom. VI, consult. 15, n. 5.

Si autem agatur de beneficiato, et ecclesia parochiali, et nec parochus, nec patronus possint ecclesiam reparare, ac de utensilibus et aliis necessariis ipsam providere, tunc compelli ad id possunt parochiani. Sic expresse statuit concil. *Tridentin.*, sess. XXI *De reformat.*, cap. 7, ibi: «Parochiani omnibus remediis opportunis ad praedicta cogantur.» Et ratio hujus obligationis est clara, quia parochiani percipiunt a praedicta ecclesia sacramenta, et divina, et hoc est opus publicum, et commune, ac concernens omnium utilitatem, et necessitatem. Et sic tenent doctores communiter. Vide verb. *ECCLESIA*, art. 4, n. 63 ad 73, ubi abunde assignatur, ad quos spectet obligatio reparandi, et providendi de necessariis ecclesias tum cathedrales, tum parochiales, ac simplices.